Waterhuishouding en gemalen in de Leidse Hout

De gehele Leidse Hout is een gemeentelijk monument, inclusief gebouw, waterlopen, sluisjes, overlopen, inlaten en andere waterreguleringen. Besluit gemeenteraad Leiden, april 2009

De historie van de waterwerken in de LH

- Bij aanleg van de LH (1930) is gekozen voor een systeem van hoogteverschillen en inlaat + uitlaat, zodat er altijd en overal licht stromend water is, waardoor goede zuurstofdosering mogelijk is.
- Dit systeem heeft al meer dan 90 jaar gefunctioneerd, en vereist zorgvuldig onderhoud. Het inkomende water komt vanuit de boezemsloot, noordwest van de Groene Maredijk.
- Er waren 2 gemalen waarvan één binnen het monument om water uit de LH naar de boezem te pompen; het andere pompte water uit de Kikkerpolder naar de boezem. Ze zijn beide vervangen (maar nog niet ontmanteld) door een nieuw gemaal op het parkeerterrein van Lugdunum (2025).
- In 2020 is beheer door het Hoogheemraadschap overgenomen, maar het wekelijks onderhoud gebeurt nog door de gemeente Leiden: Johan Kieft (sinds 1995!).

Veranderingen sedert 2020

- Aanpassen van sommige waterlopen en duikers door het hoogheemraadschap: hier en daar wat afsluiters dicht dan wel open gezet, om betere doorstroming te krijgen.
- Soms vernieuwd met behoud van oude delen, zoals bij de 500-roedenpaal (bij ingang open-luchttheater)
- In 2025 worden de huidige twee gemalen opgeheven en is een nieuw gemaal gebruik genomen aan de Groene Maredijk, vlakbij het molentje achter op parkeerterrein Lugdunum.
- Om die reden zijn we als Stichting LHMW eens alle waterlopen gaan bestuderen. De volgende plaatjes geven daarvan een overzicht.

2.3 Monumentenkaart: Monumenten complex nummer 1606

Naast ruimtelijke structuren zijn in de Leidse Hout kunstwerken te vinden vanuit de oorspronkelijke aanleg. Deze elementen zijn apart benoemd volgens bijgevoegde lijst.

	Bospark	1619
	Wandelpark	1619
	Sportpark	1619
A	500-roedenpaal	1607
B	Koetshuis	1608
C	Brug van Kraan	1609
D	Theehuis	1610
E	Muziektent	1611
F	Schaftlokaal	1612
G	Drinkwaterfontein	1613
H ★	Waterhuishoudingswerken	1614
I	Entree Anthonie Duycklaan	1615
J	Entree van Beuningenlaan zuid	1616
K	Entree van Beuningenlaan midden	1617
L	Entree van Beuningenlaan noord	1618

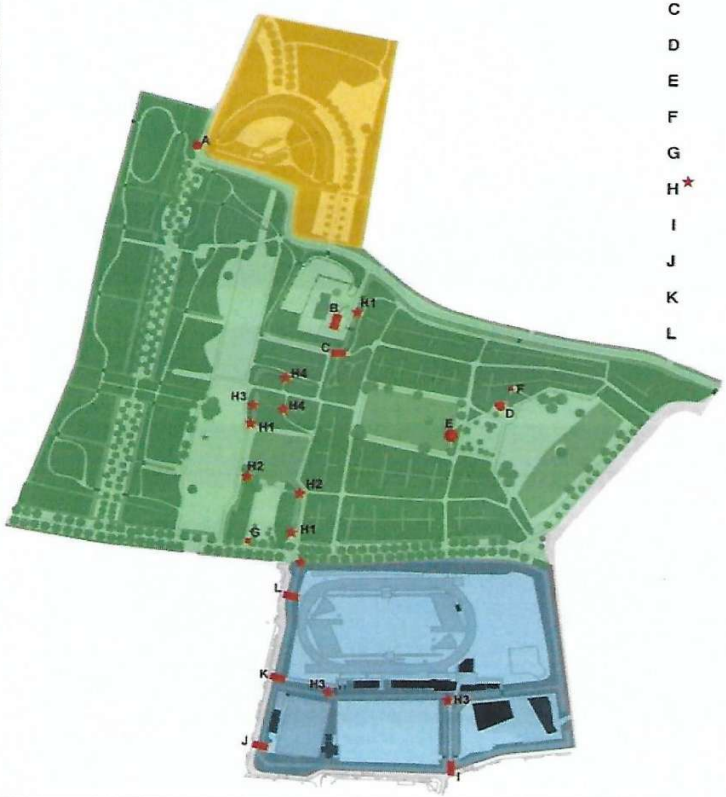

★ *H1 Gemetselde muur*
H2 Gemetselde bruggehoofden
H3 Betonnen damwand
H4 Betonnen bruggehoofden

Kaart met toelichting bij het besluit van de gemeente Leiden in 2009 om de gehele Leidse Hout tot gemeentelijk monument te verklaren

Voorbeeld: Oud sluisje bij boerderij/speelweide aan Groene Maredijk: Is onderdeel van monument. Bij het sluisje eindigt het boezempeil. Daarachter ca 10 cm lager.

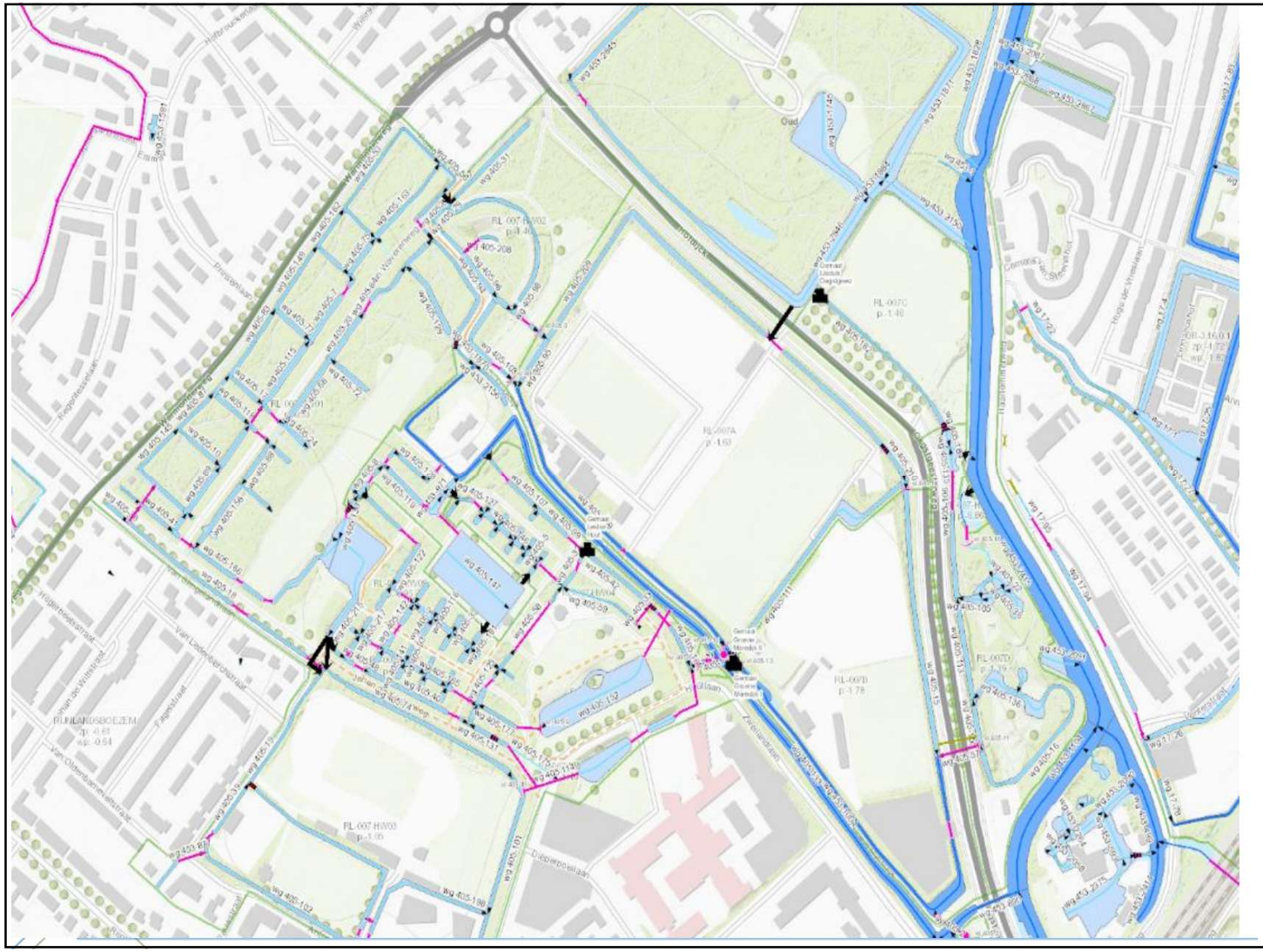

Kaart gemeente Leiden 2017, nog vóór de overdracht aan HHR Rijnland. Rood/paars: duikers. Licht blauw: lager dan boezempeil. Donker blauw is boezempeil (zoals de Haarlemmer-trekvaart).

Gemalen (met pomp) zijn: a) achter theehuis voor oppompen water naar boezem, en b) bij pijl voor oppompen water uit kikkerpolder naar boezem (beide opgeheven 2025). Er zijn ook enkele uitlaten (overlopen) vanuit LH naar niveau Kikkerpolder, n.l.. Bij 500-roedenpaal en bij het oude gemaal op de Groene Maredijk. In 2025 is een nieuw gemaal bij de Maredijkmolen in gebruik nomen.

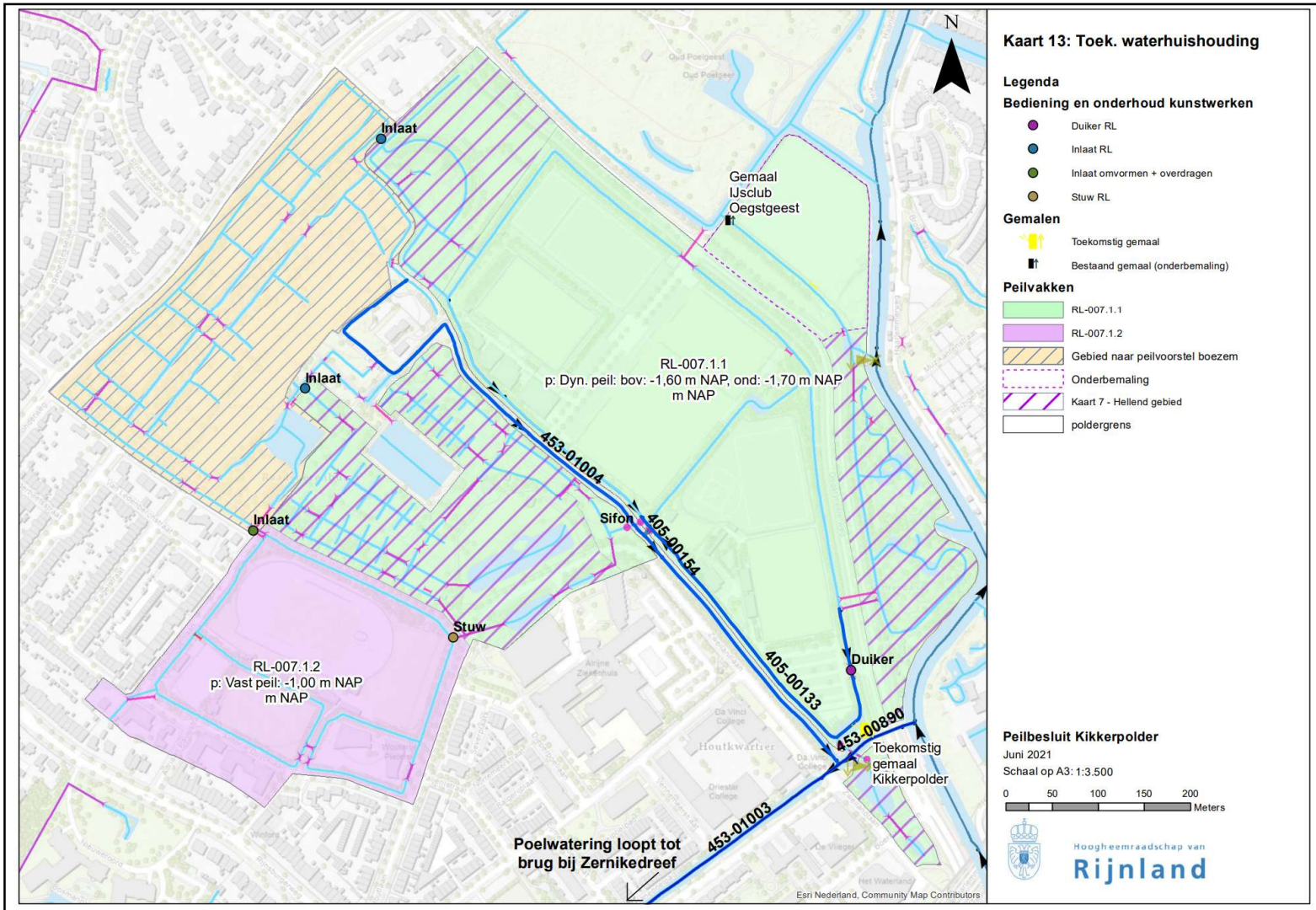

Meest actuele kaart van HHR met waterlopen en plannen. Boezem-water is donker-blauw.

Waterniveaus in en om de Leidse Hout (van hoog naar laag):

- 1. Boezem, ca. -0.5 meter NAP
- 2. Leidse Hout (hoog; t.h.v. Waverenweg): ca. -0,7 meter NAP
- 3. Sloten om de sportvelden ca. -1,0 meter NAP
- 4. Vijvers en laagste delen tot ca. -1,3 meter NAP: vanaf hier oppompen naar boezem (tot 2025), en via sifon overloop naar Kikkerpolder
- 5. Kikkerpolder (Bospark en sportvelden), ca. -1,7 meter NAP: vanaf hier weer oppompen naar boezemniveau bij nieuw gemaal op parkeer.trrein Lugdunum.
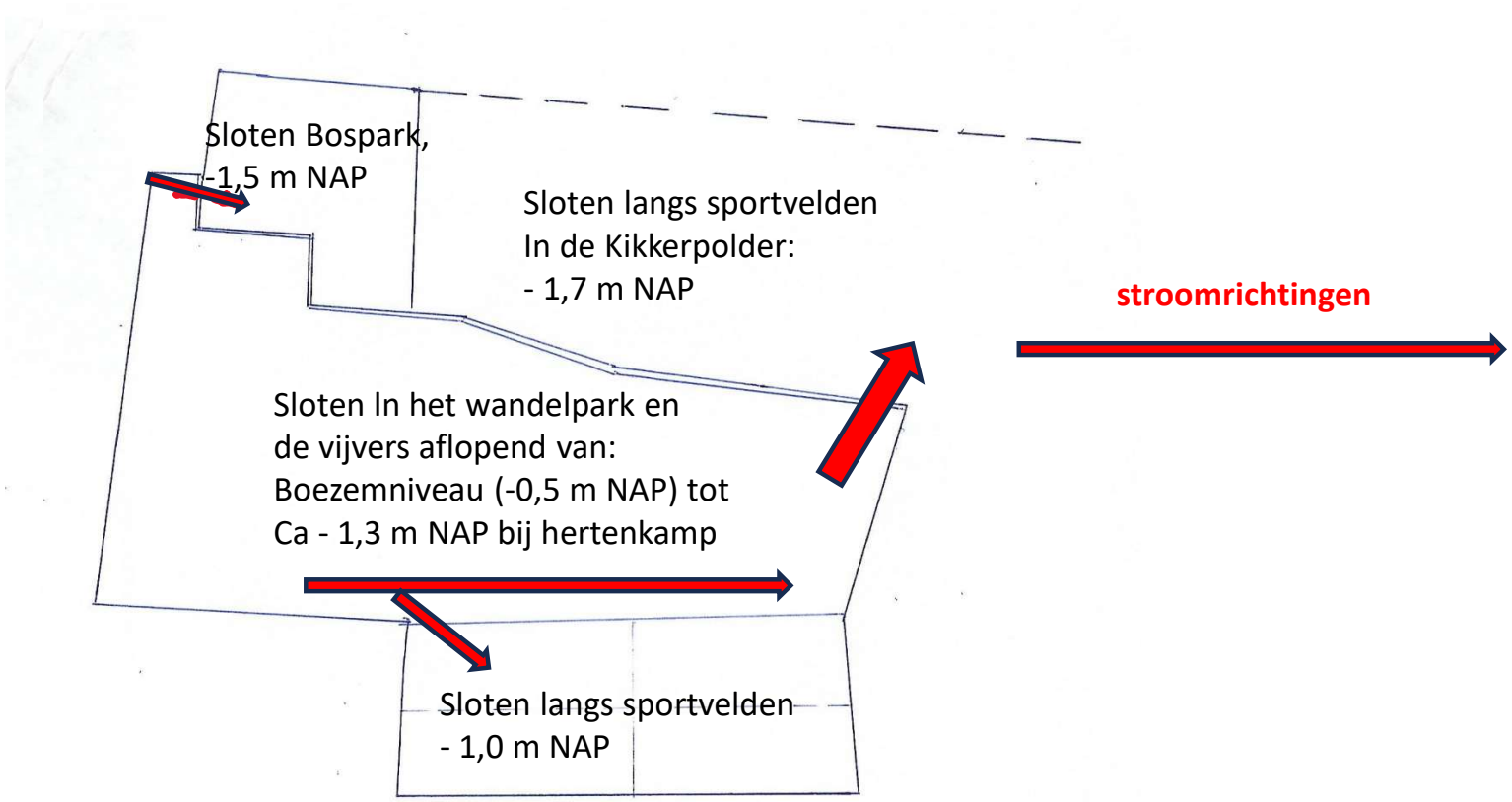
Waterniveaus en verloop in de LH